

Nr 256.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 9 september 1914.
» » » i andra kammaren den 9 september 1914.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion om bestridande i vissa fall genom statsmedel av kostnaden för resa, som till krigstjänstgöring inkallad värnpliktig måste företaga för deltagande i riksdagsmannaval.

(Statsutskottets utlåtande nr 101.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen den 26 sistlidne augusti väckt motion har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att till militärtjänst inkallad värnpliktig, som för deltagande i de då stundande riksdagsmannavalen erhöle permission, må, i den mån fri resa icke annorledes erhålles, av statsmedel åtnjuta fri resa på truppbiljett från förlägningsplatsen till den plats, där valet förrättas samt åter, ävensom att kostnaden för dessa resor må betäckas av det belopp på 50,000,000 kronor, som riksdagen jämlikt Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 264 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande.

Till stöd för denna framställning har anförts följande:

»Vid de stundande riksdagsmannavalen möter stor svårighet för många mobiliserade värnpliktige att kunna deltaga i valet. Visserligen har, enligt vad som offentligen meddelats, krigsministern utlovat, att permission skall lämnas alla röstberättigade, men många av dem äro i den ekonomiska ställning, att de icke kunna betala resan från förlägningsplatsen till hemorten och åter och bliva till följd härav icke i tillfälle deltaga. Dessa valmän fullgöra genom mobiliseringen en medborgerlig plikt, som för flertalet av dem är i och för sig en kännbar uppoffring; att de därigenom till följe av sin ekonomiskt svaga ställning skola be-

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 81 häft. (Nr 253—256.) 2

rövas möjligheten att tillvarataga sina medborgerliga rättigheter, kan icke vara tillbörligt. Vi vilja därför föreslå, att staten träder emellan och ikläder sig kostnaden för dessa resor. Vid resa på statens järnvägar torde icke, efter vad som blivit upplyst, avgift behöva betalas. Ehuru det bör kunna förväntas, att flertalet enskilda järnvägar och ångbåtslinjer skola vara villiga lämna fria resor, torde icke med visshet kunna förutsättas, att alla skola göra det, och bör därför staten ikläda sig att betala resorna, i den mån icke fria resor erhållas.

I fullt förlitande på att regeringen skall medgiva fri resa på statens järnvägar för värnpliktige, som hava permission för deltagande i riksdagsmannaval, vilja vi föreslå, att staten skall bekosta truppbiljett, i den mån fri resa icke erhålles för färd annorledes än på statens järnvägar.

Den kostnad, som ett bifall till denna motion komme att medföra, torde böra täckas av de medel riksdagen beslutat ställa till Kungl. Maj:ts disposition enligt proposition nr 264 innevarande riksdag.»

Med anledning av de särskilda omständigheter, som för närvarande äro rådande, har riksdagen ansett sig böra bifalla motionen. Riksdagen vill dock framhålla, att detta beslut under inga omständigheter får anses utgöra prejudikat för ett framtida förfaringsätt under mera normala förhållanden. Riksdagen anser sig vidare böra omförmåla, att, enligt vad riksdagen inhämtat, åtskilliga enskilda järnvägar beviljat de värnpliktige den förmån, som nu ifrågasättes, och hyser riksdagen grundad förhoppning, att ett flertal sådana järnvägar skola följa de förstnämndas exempel.

Riksdagen får alltså anmäla,

att riksdagen beslutit:

dels att till militärtjänst inkallad värnpliktig, som för deltagande i riksdagsmannaval under innevarande september månad erhållit permission, må, i den mån fri resa icke annorledes erhålles, åtnjuta sådan resa på truppbiljett från förläggningssorten till den järnvägs- eller ångbåtsstation, som ligger närmast den plats, där valet förrättas, och åter;

dels ock att kostnaden för dessa resor skall utgå av det belopp å 50,000,000 kronor, som riksdagen jämlikt Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 264 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande.

Stockholm den 9 september 1914.

Med undersåtlig vördnad.